

Ministerstvo dopravy a výstavby SR a Ministerstvo životného prostredia SR
v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava-Karlova Ves a Bratislavským samosprávnym krajom

si Vás dovoľujú pozvať na spoločnú konferenciu

ZELENÁ INFRAŠTRUKTÚRA A BIODIVERZITA V MESTÁCH A OKOLÍ

Profily prednášajúcich a anotácie príspevkov:

Eva Viestová je environmentalistka,
Národná koordinátorka pre Dohovor o biologickej diverzite a IPBES,
Ministerstvo životného prostredia SR.

Ochrana prírody a biodiverzity v mestách – globálne, EÚ ako aj národné rámce a inšpirácie na aktivity

Na konferencii predstaví koncept ochrany prírody a biodiverzity v mestách a obciach, príklady a návrhy aktivít v súlade s národnou stratégiou a akčným plánom pre ochranu biodiverzity 2011 – 2020 ako aj inšpirácií z globálnej, EÚ ako aj národnej úrovne. Zároveň nadviaže na tému zelenej a modrej infraštruktúry, čiastočne pokryje aj informácie ohľadom ďalších postupných krokov v oblasti ochrany biodiverzity po roku 2020.

Zuzana Hudeková vyštudovala krajinnú architektúru na súčasnej Mendelovej univerzite v Brne a absolvovala doktorandské štúdium na FA STU v odbore urbanizmus. Vo svojej práci sa osobitne venuje projektom v oblasti tvorby krajiny a zelenej infraštruktúry v sídelnom prostredí, kvality životného prostredia, udržateľného rozvoja, urbánnej biodiverzity a adaptácie na zmenu klímy v sídelnom prostredí. Dlhodobo spolupracuje s viacerými inštitúciami a organizáciami na národnej a medzinárodnej úrovni. Je autorkou STN 83 7010 Ochrana, udržiavanie a ošetrovanie stromovej vegetácie. Pôsobí aj ako expert Únie miest SR pre oblasť životné prostredie v pracovnej skupine pre biodiverzitu, v Národnej pracovnej skupine pre adaptáciu na zmenu klímy MŽP SR ako aj v Pracovnej skupine monitorovacieho výboru pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru v rámci výziev na ochranu pred povodňami MŽP SR.

Zelená infraštruktúra – objasnenie konceptu, situácia na Slovensku na lokálnej úrovni

Zelená infraštruktúra nám poskytuje riešenia hlavne z pohľadu prispôsobenia sa a zmiernenia dopadov prejavov zmeny klímy. Aj keď téma zelenej infraštruktúry je stále pomerne nová a začína sa rozvíjať len odnedávna, ukazuje sa ako nevyhnutné, aby sa tento koncept stal bežnou súčasťou priestorového plánovania a územného rozvoja aj na lokálnej úrovni. Zároveň je potrebné, aby sa zelená infraštruktúra v plnom rozsahu integrovala do vykonávania politík, ktorých ciele sa dajú úplne alebo čiastočne dosiahnuť prostredníctvom prírodných riešení. Takáto legitímna požiadavka vyplynula z celoeurópskej stratégie pre zelenú infraštruktúru, otázka však stojí, ako sa nám darí ju na lokálnej úrovni naplňať v praxi?

Projekt PERFECT – Planning for Environmental Resource Efficiency in European Cities and Towns – informácie o projekte

Cieľom projektu je zmapovať a preskúmať jednotlivé prvky zelenej infraštruktúry a ich vzájomné prepojenie do koncepcie rozvoja zelene v rámci mestskej časti Bratislava-Karlova Ves. Inšpiráciu samospráva hľadá v dobrých príkladoch z praxe zo zahraničia, študijných ciest i vzájomnou výmenou skúseností medzi partnermi projektu.

Martin Hakeľ pôsobí od roku 2010 ako vedúci Oddelenia Stratégie a regionálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, kde je zodpovedný za prípravu kľúčových strategických dokumentov regiónu a za koordináciu regionálneho rozvoja. Predtým pracoval ako riaditeľ Slovenského centra v Londýne, v rámci ktorého pripravoval a implementoval početné projekty a kultúrne podujatia na podporu slovenskej komunity žijúcej v Spojenom kráľovstve. Martin Hakeľ absolvoval štúdium medzinárodných vzťahov na London Metropolitan University a medzinárodné a diplomatické štúdiá na Vysokej škole medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.

Podpora zelenej infraštruktúry a rozvoj biodiverzity v Bratislavskom samosprávnom kraji

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) dlhodobo podniká kroky na ochranu životného prostredia a zmierňovania negatívnych dôsledkov zmeny klímy. Vedenie BSK si plne uvedomuje naliehavosť a dôležitosť ochrany životného prostredia a nevyhnutnosť aplikovania vhodných adaptačných opatrení. V rámci tohto príspevku predstavíme hlavné politiky a opatrenia BSK v tejto oblasti a odprezentujeme praktické skúsenosti s ich aplikovaním. Zároveň v stručnosti predstavíme víziu a plánované aktivity a opatrenia, ktoré župa bude v blízkej budúcnosti v rámci svojich kompetencií presadzovať.

Tomáš Fraňo sa arboristike venuje profesionálne od roku 1999. Začal v Berlíne a Bavorsku, od roku 2003 podniká v tejto oblasti v Rakúsku. V roku 2004 bol spoluzakladateľom OZ ISA Slovensko, ako asociovej organizácie International society of arboriculture, ktorá pôsobí celosvetovo od roku 1924. Je ISA certified arborist, EAC european treeworker, FLL zertifizierter Baumkontrolleur a WKO Gärtnermeister. Podieľa sa na arboristických certifikačných programoch na Slovensku, na tvorbe arboristických štandardov v spolupráci so SPU Nitra, ŠOPSR, SIŽP a SAŽP.

Ideálny manažment stromov v mestách

Ideálny manažment stromov rastúcich v sídlach začína ich inventarizáciou odborne spôsobilou osobou, ktorá dokáže identifikovať hodnoty a funkcie alebo naopak riziká, ktoré konkrétne jedince na danom konkrétnom stanovišti predstavujú. Výstupy takejto inventarizácie sú podkladom pre dokument starostlivosti o dreviny. Ten definuje priority a postupy pri jednotlivých úkonoch zveľaďovania, udržiavania či odstraňovania a nahrádzania drevín v konkrétnej obci. Takýto dokument popisuje postupy pri výsadbe stromov na rôznych stanovištiach, postupy pri ošetrovaní stromov, pojednáva o ochrane stromov na stavbách, starostlivosti o významné stromy, celkovo definuje vzťah obce ku drevinám. V príspevku sa pozrieme ako jednotlivé činnosti pri starostlivosti o stromy v mestách vyzerajú v ideálnom prípade.

Boris Hrbáň vyštudoval architektúru na Fakulte architektúry STU v Bratislave. Po viacročnej praxi v architektonických kanceláriách v Berlíne a Tubingene (DE) a v medzinárodnej realitno-konzultantskej spoločnosti v Bratislave pôsobil ďalších takmer desať rokov v rámci architektúry, ale v obchodnej oblasti. V roku 2007 spoluzaložil Imagine Development – spoločnosť rozvíjajúcu prevažne projekty bývania s dôrazom na sociálne funkčné obytné prostredie a vytváranie komunít. Dlhodobo sa venuje témam dostupného bývania, družstevnej výstavby a komunitne orientovaných modelov bývania. Od založenia Nadácie Cvernovka je členom jej správnej rady, podieľa sa na organizácii podujatí WhatCity?, skúmajúcich nové stratégie pre zlepšenie životného prostredia v meste. Je iniciátorom občianskeho združenia Miesta pre ľudí, ktoré svoje aktivity zameriava predovšetkým na problematiku dostupnosti a kvality bývania.

Zelené - živé - udržateľné?

Stručná správa o susedstve Hájpark v bratislavskej Petržalke spojená s úvahou o sociálnom rozmere zelenej infraštruktúry.

Marek Šutý je absolvent Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre v odbore záhradná a krajinná architektúra. Po niekoľkých rokoch práce v súkromnom sektore pracuje vo verejnej správe na Oddelení územného plánu, životného prostredia a stavebného poriadku. Rieši problematiku tvorby zelenej infraštruktúry na miestnej úrovni.

ENVIROMESTO 2019

Oboznámenie širšej verejnosti o súťaži ENVIROMESTO 2019. Príspevok poskytne informácie o komplexnosti opatrení vo všetkých vyhlásených súťažných oblastiach a kategóriách enviromentu na regionálnej a miestnej úrovni. Prezentované budú opatrenia mesta Kežmarok – laureáta súťaže, vo vzťahu k životnému prostrediu. Zástupca mesta predstaví systémové, kreatívne a vizionárske riešenia mesta Kežmarok v oblasti zvyšovania kvality životného prostredia.

Erika Horanská je architektka, vedúca oddelenia mestského rozvoja sekcie bytovej politiky a mestského rozvoja Ministerstva dopravy a výstavby SR.

URBACT – príležitosť pre mestá

Príspevok bude zameraný na objasnenie celkového kontextu témy biodiverzity v koncepcii mestského rozvoja SR. Špecificky bude v príspevku predstavená metodika úspešne využívaná v programe URBACT, v rámci ktorého európske partnerstvá miest spoločne hľadajú riešenia problémov, s ktorými zápasia.

Ľubica Midriaková Zaušková je absolventkou Lesníckej fakulty vo Zvolene so špecializáciou na krajinnú ekológiu. Počas 28 ročnej praxe sa venovala viacerým odborným témam, ako napr. *integrovaný manažment povodí, ekologická únosnosť krajiny, pustnutie kultúrnej poľnohospodárskej krajiny, revitalizácia krajiny, environmentálne hodnotenie adaptačných opatrení na zmenu klímy ai.* Napísala viac ako 150 vedeckých a odborných prác. Pôsobila na Fakulte ekológie a environmentalistiky vo Zvolene a na Fakulte prírodných vied v Banskej Bystrici. Od roku 2017 pracuje na SAŽP v Banskej Bystrici ako špecialistka na hodnotenie krajiny so zameraním na zelenú infraštruktúru.

V panelovej diskusii bude Ľubica Midriaková Zaušková vystupovať za Slovenskú agentúru životného prostredia.

Attila Tóth je krajinný architekt, v súčasnosti pôsobiaci na Katedre záhradnej a krajinnej architektúry Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Je predsedom medzinárodnej krajinarskej organizácie LE:NOTRE Institute so sídlom v Holandsku a členom Výboru pre krajinných architektov Slovenskej komory architektov. Krajinnú architektúru a krajinné plánovanie študoval v Nitre (SPU Nitra) a vo Viedni (BOKU, TU Wien). Jeho výskumným zameraním je zelená infraštruktúra z pohľadu plánovania, tvorby a implementácie. Vo svojej dizertačnej práci skúmal zelenú infraštruktúru vo vidieckej krajine, neskôr plánovanie a implementáciu zelenej infraštruktúry v nemeckých a rakúskych mestách a mestských regiónoch na RWTH Aachen (Nemecko) a Universität für Bodenkultur, Wien (Rakúsko).

Koncepcia zelenej infraštruktúry v rakúskych mestách

Koncepčné plánovanie zelenej infraštruktúry má v rakúskych mestách dlhodobú tradíciu. Prvou celomestskou strategickou koncepciou bol plán viedenského *Lesného a lúčneho pásu (Wald- und Wiesengürtel)* z roku 1905. Výskum plánovania a implementácie zelenej infraštruktúry v piatich najväčších rakúskych mestách (Viedeň, Graz, Linz, Salzburg, Innsbruck) prináša prehľad historického vývoja a súčasného smerovania plánovacích modelov a prístupov v Rakúsku. Metodika výskumu pozostávala z dvoch častí – 1) naratívnych rozhovorov s odbornými pracovníkmi samospráv, 2) zberu a analýzy plánovacích konceptov a dokumentov. Formálne plánovanie mestskej zelenej infraštruktúry je obsiahnuté v dlhodobých plánoch koncepcného priestorového rozvoja miest. Neformálne plánovacie nástroje so zameraním na zelenú infraštruktúru sú napríklad Odborný tematický koncept *Zelené a otvorené priestory / Grün- und Freiraum* (Viedeň) a koncepty *Zelených sietí / Grünes Netz* (Graz a Salzburg).

Age Niels Holstein začal svoju profesionálnu kariéru ako tvorca politiky v holandskom environmentálnom hnutí a následne pracoval v Poradnej rade pre rozvoj mesta Amsterdamu. Od roku 2003 pracuje v samospráve na projektoch regenerácie miest a programoch v sociálnej oblasti: riadil program na podporu zdravia na úrovni mestských častí, vedúci programu bývania starších v Amsterdame. Momentálne sa venuje implementácii environmentálnych projektov, napr. projekt RESILIO, zameraný na inovatívne riešenia najzraniteľnejších častí Amsterdamu za pomoci zelenej infraštruktúry, osobitne zelených striech. Rovnako sa venuje aj projektu PERFECT, ktorý podporuje rozmanité výhody zelenej infraštruktúry v európskych regiónoch, mestách a obciach.

Výzvy v oblasti zelenej infraštruktúry v rýchlo rastúcich mestách: Vytvorenie zeleného dedičstva v Amsterdame

Amsterdam je rýchlo rozrastajúce sa mesto. V dôsledku ekonomického rastu sa hustota obyvateľstva mesta prudko zvyšuje. Mesto Amsterdam si je dobre vedomé dôležitosti zelenej infraštruktúry, preto sformulovalo a prijalo celý rad politik s cieľom vytvoriť nové zelené dedičstvo pre mesto. Takéto „zelené dedičstvo“ zabezpečí zdravie a pohodu každého „Amsterdamčana“ aj v budúcnosti. Osobitnou výzvou je zabezpečiť, aby mesto bolo pripravené na záplavy spôsobené intenzívnymi zrážkami. Projekt RESILIO k tomu prispeje vytvorením 10 000 m² nových inteligentných „modro-zelených striech“, ktoré pomôžu mestu prispôbiť sa dôsledky zmeny klímy. Vytvorenie týchto „modro-zelených striech“ napomôže k udržateľnému hospodáreniu so zrážkovou vodou, zmiernia sa teplotné ostrovy a následky sucha v mestách, zároveň sa prispeje k lepšej izolácii budov, podpore biodiverzity a celkovej kvalite života.

Juraj Jurík získal titul bakalára v odbore humanitných vied a magisterský titul z ekológie a ochrany životného prostredia na Karlovej univerzite v Prahe. V rámci štúdia absolvoval postgraduálny výmenný program na Macquarie University v Sydney v Austrálii, kde rozvíjal svoje odborné znalosti v oblasti mestského a environmentálneho plánovania. Juraj je v súčasnosti vedúcim oddelenia prírode blízkych riešení organizácie Global Infrastructure Basel Foundation (GIB). Vede projekt ThinkNature, ktorý je financovaný v rámci programu Horizont 2020. Riadi taktiež projekt EIT Climate KIC „ACT on NBS“, čo je na mestá zameraný projekt, ktorý skúma aktivátory a nástroje pre prírode blízke riešenia. Zároveň úspešne viedol projekt s Európskou investičnou bankou (EIB) v oblasti hybridných riešení zameraných na infraštruktúru.

Zrýchlenie implementácie prírode blízkych riešení

Prezentácia sa zameriava na dva aspekty. Po prvé, prinesie poznatky z projektu ThinkNature, ktorého výsledkom je online platforma, prepájajúca viaceré zainteresované strany a podporujúca porozumenie a propagáciu prírode blízkych riešení (Nature-Based Solutions, NBS). Po druhé, predstaví nový projekt spolupráce (ACT o NBS), ktorý uľahčí spoluprácu medzi európskymi mestami s cieľom rozšíriť implementáciu NBS.

Radim Kotrba pôsobí na Českej poľnohospodárskej univerzite v Prahe a Výskumnom ústave živočíšnej výroby, je členom predsedníctva Asociácie súkromého земѣдѣlství ČR a je aktívny i v ďalších združeniach ako Český spolek pro agrolesnictví, Derbianus Conservation či Asociace farmových chovů jelenovitých. S rodinou obhospodarujú 2,5 ha pestrých agrolesníckych plôch.

Program Pestrá krajina

Program Pestrá krajina je dobrovoľný program komplexne hodnotiaci starostlivosť o pôdu, vodu, biodiverzitu a krajinný ráz v rámci členstva v ASZ. Určený je poľnohospodárom, ktorí dobrovoľne realizujú postupy šetrné voči životnému prostrediu a s pozitívnym vplyvom na vidiek ako celok. Príklady dobrej praxe sú hodnotené odbornou komisiou a zverejnené pre ostatných poľnohospodárov i verejnosť.

